

ARCHIVUM ZOOLOGICUM

Nº 1.

Editum est die 15. X. 1909.

Vol. I.

Chrysididae

in Territorio Syr-Dariae a Leone Wollmann collectae
et ab Alexandro Mocsáry recensitae.

Clarissimus Dominus LEO WOLLMANN petropolitanus annis 1907—8 in Territorio fluminis Syr-Dariae (Turkestania septentrionalis) inter alia Hymenoptera etiam Chrysididarum egregiam contulit collectionem, quam mihi commisit lustrandam. Collectio haec, nunc e henevolentia collectoris Musei Nationalis Hungarici propria, sequentes in se continebat species et varietates:

1. *Holopyga ahenea* DHLB. — Baigakum, penes Djulek 10./VI. 1908.
2. *Holopyga Solskyi* RAD. — Montes Karatau, penes Djulek 19./V. 1908.
3. *Holopyga punctatissima* DHLB. var. *turkestanica* n. var.

Typo simillima; sed capite thoraceque violascenti-cyaneis, abdomine lactius igneo-, parumque cupreo-aurato, punctatura in toto corpore fortiore et praesertim in segmentis dorsalibus duobus ultimis magis sparsa. — ♂, sex exemplaria conformia. — Montes Karatau, penes Djulek 15—19./V. 1908.

4. *Hedychrum longicolle* AB. — Baigakum, penes Djulek 9./VI. 1907.
5. *Hedychrum cribratum* n. sp.

Submediocre, minus robustum, violascenti-cyaneum, parcius longe pilosum; vertice convexo circa stemma anticum, pronoto antice in medio et parte postica viridi-, mesonoto parum cupreo-auratis, scutello cyaneo; capite minus longo ac lato transverso, supra longius nigro-piloso, cavitate faciali profunda, medio subtiliter dense transverse striata, lateribus irregulariter punctata, superne spatio laevi ac polito; antennis minus longis ac crassis, fusco-nigris, scapo aenescenti, articulo tertio secundo vix longiore, genis fere nullis; pronoto proportionaliter brevi, antice valde angustato, lateribus subrotundis; dentibus postico-lateralibus validis, acute triangularibus; vertice dense minus crasse, pro- et mesonoto scutelloque sparsim crasse cribrato-punctatis, interstitiis latis laevibus ac politis, postscutello et mesopleuris fortius punctato reticulatis; abdominis segmentis dorsalibus valde convexis, igneo-auratis, fere aequaliter sparsim cribrato-punctatis, interstitiis latis laevibus ac politis; primo parte truncata nigro-aeneo, secundo carinula mediana nulla, tertio angulis lateralibus obtusis, anguste membranaceo-pellucidis; ventre nigro-piceo, nitido, segmento secundo sparsim fortius, tertio densius multoque subtilius punctatis; geniculis, tibiis tarsisque rufis, femoribus duobus anterioribus tibiisque omnibus supra violaceis, femoribus posticis piceo-nigris; alis hyalinis, apice leviter fumatis, venis piceis. — ♂. Long. 6 mm.

Species: capite supra longius nigro-piloso, cavitate faciali superne spatio laevi ac polito, colore thoracis, pronoto brevi, antice valde angustato, sculptura thoracis abdominisque forti, femoribus posticis piceo-nigris eminet facileque cognoscenda.

Montes Karatau, penes Djulek 19./V. 1908.

6. *Hedychrum Frivaldszkyi* Mocs. — Baigakum, penes Djulek 5./VI. 1907.

7. *Hedychrum semicyaneum* Mocs.

Mas indescriptus: feminae penitus similis, punctatura abdominis nonnunquam fortiore.

Hedychro Frivaldszkyi Mocs., valde similis et affinis; sed plerumque minor et multo angustior, punctatura pronoti et abdominis segmentis dorsalibus duobus primis subtiliore magisve densa, huius segmento tertio ante marginem apicalem linea transversa impresso, ipso margine apicali sordide testaceo centro vix vel lenissime emarginato et ad utrinque latus solum obtuse angulato, non vero centro mediocriter et ad utrinque latus profunde arcuatim excisis acuteque denticulatis.

Ad Baigakum, penes Djulek, initio mensis Junii (3—12./VI. 1907—8) minus rarum esse videtur. Duo specimina etiam e Perovsk 16./VI. 1908.

8. *Hedychrum punctigerum* n. sp.

Parvum, minus robustum, cyaneum, parce pilosum; vertice, pronoto vel toto vel maxima eius parte postica, saepius etiam mesonoto viridi-, vel concinne igneo-auratis, scutello virescenti vel aeneo-virescenti, postscutello violascenti-, vel obscure cyaneo; capite supra parcius breviter albo-piloso, cavitate faciali profunda, subtiliter transverse striata, antennis minus longis ac crassis, fusco-rufis et cano puberulis, scapo aenescenti, articulo secundo flagelli sat longo, tertio dimidio adhuc longiore, genis fere nullis; pronoto longo, capite aequilato, antice in medio parum impresso cum scutello fortius sat sparsim profunde punctatis, interstitiis laevibus ac politis, mesonoto densius, sed parum subtilius, postscutello fortius punctato-reticulatis, vertice dense irregulariter punctato, metanoti dentibus postico-lateralibus longis spinoideis rectis; abdominis segmentis dorsalibus igneo-auratis, primo parte truncata subtus nigro-aeneo, supra in medio dense punctulato, lateribus et segmento secundo sat sparsim profunde cribrato-punctatis, interstitiis laevibus ac politis, tertio subtilius similiter punctato, ante marginem apicalem linea transversa impresso, ipso margine apicali anguste testaceo-pellucido rotundato et ad utrinque latus obtuse angulato; ventre nigro-piceo, nitido, segmento secundo dense punctulato, tertio feminae apice in centro mucronato, mucrone brevi erecto; pedibus violascenti-cyaneis, geniculis, tibiis apice tarsisque rufo-testaceis, metatarsis supra infuscatis; alis parum sordide-hyalinis, basi dilutionibus, venis pallide-fuscis, tegulis nigro-aeneis. — ♀. Long. $4\frac{1}{2}$ —5 mm.

Species, quoad colorem thoracis parum variabilis, penes eius parvitatem: sculptura thoracis abdominisque forti eximia est.

Montes Karatau, penes Djulek 15—19./V. 1908.

Wollmannia n. g. *Hedychrinarum*.

Generi *Hedychro* in omnibus characteribus conveniens, novum hoc genus differt: abdominis segmento dorsali tertio marginis apicalis centro denticulis duobus spiniformibus parallelis armato.

Genus hoc novum ex *Hedychrinis* ad genus *Spintharis* facit transitum.

9. *Wollmannia concinna* n. sp.

Parva, sat robusta, cyanea, capite supra, pro- et mesonoto, scutello ac pleuris leviter viridi-aurato tinctis, mesonoti lobo medio centro violascenti, parce pilosa;

cavitate faciali profunda, dense subtiliter transverse striata; antennis tenuibus, haud longis, fusco-rufis, scapo aenescenti, articulo secundo flagelli sat longo, tertio fere dimidio adhuc longiore, genis fere nullis, ore concinne viridi-aurato, mandibulis in medio rufis; pronoto longo, capite aequilato, antice in medio parum impresso, cum medio scutelli sat sparsim profunde punctatis, mesonoto densius parumque subtilius, postscutello fortius punctato-reticulatis, metanoti dentibus postico-lateralibus sat longis, acutis spinoideis; abdominis segmentis dorsalibus valde convexis, tertio ante marginem apicalem linea transversa subtili impresso, primo viridi-, reliquis cupreo-auratis, translucidis, primo margine apicali tertioque sat dense, secundo dispersius subtiliter punctatis, tertio margine apicali anguste testaceo-pellucido ad utrinque latus obtuse angulato et centro denticulis duobus parallelis spiniformibus minus longis armato; ventre pedibusque rufo-testaceis, illo segmento secundo parte apicali et tertio toto infuscatis, his femoribus omnibus et tibiis supra laete viridi-cyaneis; alis sordide-hyalinis, apice leviter infumatis, venis pallidis, tegulis testaceis. — ♂. Long. 4 mm.

Species haec concinna: de notis supra datis iam facile cognoscitur.

Baigakum, penes Djulek. 9./VI. 1907. Specimen unicum.

10. *Spintharis virgo* SEM.

Pseudochrysis (*Spintharis*) *virgo*, SEM. Horae Soc. Ent. Rossicae. XXV. 1891. p. 441. ♂.

Chrysis virginalis, Buyss. Spec. Hymén. d'Eur. et d'Alger. VI. 1896. p. 264 et 629. ♂.

Pseudochrysis virgo SEM. Revue Russe d'Entom. II. 1902. p. 171. ♀.

Ad descriptionem eximiam SEMENOVİ nihil addendum habeo.

Baigakum, penes Djulek 9./VI. 1907. Specimen unicum masculinum.

11. *Chrysis* (*Holochrysis*) *Humboldti* DHLB. — Baigakum, penes Djulek 8./VI. 1907.

12. *Chrysis* (*Tetrachrysis*) *inaequalis* DHLB. — Perovsk 29./V. 1908.

13. *Chrysis* (*Tetrachrysis*) *inaequalis* DHLB. var. *placida* Mocs. — Montes Karatau, penes Djulek 19./V. 1908.

14. *Chrysis* (*Tetrachrysis*) *remota* Mocs. Buyss. — Baigakum, penes Djulek 26./V., 5./VI., 26./VI.; Perovsk 29./V. 1908. Quinque mares. Femina adhuc ignota.

Species colore parum variabilis: tota cyanea vel plus minusve viridi picta. de dentibus sat longis acutis, a margine laterali longe remotis, facillime cognoscenda.

15. *Chrysis* (*Tetrachrysis*) *minuta* n. sp.

Parva, elongata, angustula, tota cyanea, tantum occipite et abdominis segmentis dorsalibus: secundo disco et tertio basi virescentibus, parcius cinereo-alboque pilosa; cavitate faciali sat profunda, dense punctato-coriacea et albo-sericeo pilosa, superne transverse, minus distincte subundulatum carinata; antennis crassiusculis, rufo-testaceis, articulis tribus primis laete-viridibus, tertio sat longo, secundo dimidio longiore; genis brevibus, articulo antennarum secundo aequilongis; pronoto brevi, transverso, antice in medio leniter impresso, capite multo angustiore; metanoto convexo, dentibus postico-lateralibus parvis, subacute triangularibus; capite thoraceque supra dense, minus fortiter punctato-reticulatis, mesopleuris normalibus; abdominis segmentis dorsalibus; duobus primis sat dense, minus profunde, tertio adhuc levius, parum rugosiuscule punctatis, secundo valde convexo, carinula mediana nulla, angulis postico-lateralibus rectis, tertio supra seriem anteapicalem modice incrassato-convexo, foveolis minutis orbiculatis parum distinctis, margine apicali quadridentato, dentibus in lineam transversam dispositis sat longis, acutis, intermediis duobus externis brevioribus angustioribusque, externis latioribus longioribusque, lateribus ante dentem externum leniter sinuatis; ventre pedibusque viridibus, illo segmento secundo basi utrinque nigro-maculato, his tarsis rufo-testaceis; alis

albo-hyalinis, venis omnibus pallidis, cellula radiali triangulariter lanceolata incompleta, apice sat late aperta, tegulis cyaneis. — ♂. Long. 4. mm.

Species haec parva; per colorem antennarum alarumque et dentes anales a *Chryside taurica* Mocs. sociisque eminet.

Baigakum, penes Djulek 3./VI. 1907. Specimen unicum.

16. *Chrysis* (Tetrachrysis) *Grohmanni* DHLB. var. *singula* RAD. BUYSS.

Specimina tria feminina typo multo minora sunt. — Montes Karatau 15—19. V. 1908.

17. *Chrysis* (Tetrachrysis) *cyaneata* n. sp.

Mediocris, elongata, parallela, sat robusta, laete-cyanea, densius cinereo-alboque pilosa; vertice circa stemmata et pronoti lateribus virescentibus; cavitate faciali subangusta, profunda, dense punctulato-coriacea argenteo-sericeoque pilosa, superne transverse acute marginata, margine medio deorsum flexuoso; antennis crassiusculis, rufo-testaceis, scapo violascenti-cyaneo, articulo primo flagelli viridi, 2—3 et ultimo apice infuscatis, huius secundo brevi, primo tertioque longiore; genis brevibus, sublinearibus, articulo antennarum secundo aequilongis; pronoto sat longo, transverse-rectangulo, antice in medio sat profunde impresso, capite angustiore; metanoto convexo, dentibus postico-lateralibus latis, acute-triangularibus, mesopleuris normalibus; capite thoraceque supra concinne fortius punctato-reticulatis; abdominis segmentis dorsalibus: primo pure, secundo igneo-auratis, tertio toto violascenti-cyaneo, primo basi parte truncata impressioneque centrali superne violascenti-cyaneis, secundo basi late nigro-cyaneo, carinula mediana non satis distincta, angulis postico-lateralibus rectis, tertio convexo, supra seriem utrinque modice impresso, foveolis mediocribus haud numerosis orbiculatis, circiter 8 tantum distinctis. margine apicali dense punctulato, quadridentato, dentibus in arcum levem dispositis brevibus, intermediis duobus arcuatim obtusis, externis acutis, lateribus ante dentem externum leniter sinuatis; segmentis dorsalibus sat dense cribrato-punctatis; ventre cyaneo, segmento secundo basi utrinque nigro-maculato et in medio coeruleo-fasciato, linea mediana viridi aurata; pedibus violascenti-cyaneis, tarsis rufo-testaceis; alis leviter infumatis, venis fuscis, cellula radiali triangulariter lanceolata apice parum aperta, tegulis violaceis. — ♂. Long. 8 mm.

Exemplaribus maximis *Chrysidis splendidulae* Rossi similis; sed antennarum flagello tarsisque rufo-testaceis, illius articulo secundo brevi, genis quoque brevioribus, pronoto longiore, thoracis abdominisque punctatura fortiore, dentibus apicalibus brevibus, intermediis arcuato-obtusis, externis magis acutis, praesertim distincta.

Perovsk 27./V. 1907. Specimen unicum.

18. *Chrysis* (Tetrachrysis) *rutilans* OLIV. var. *asiatica* Mocs. — Baigakum, penes Djulek 18./V. 1908.

19. *Chrysis* (Tetrachrysis) *Wollmanni* n. sp.

Mediocris, elongata, parallela, sat robusta, parce albo-pilosa, laete violascenti-cyanea; abdominis segmentis dorsalibus: primo macula centrali magna et tertio margine apicali, ventre item femoribus tibiisque concoloribus; maculis frontali et utrinque temporalibus, magnis utrinque pronoti, vitta angusta lorum lateralium mesonoti, scutello et macula magna mesopleurarum viridi-auratis; cavitate faciali lata, minus profunda, aeneo-viridi, dense punctulato-coriacea et albo-sericeo pilosa, superne transverse acute marginata, margine medio deorsum inflexo, ore viridi-aurato, fronte ante stemma anticum impressa; antennis longis, crassiusculis, fuscis, cano-puberulis, articulis primo secundoque supra violascentibus, tertio longitudine mediocri, quarto subequali, secundo parum longiore; genis valde brevibus, sublinearibus; pronoto sat longo, transverse rectangulo, antice in medio longitudinaliter

impresso; metanoto convexo, dentibus postico-lateralibus latis, acute-triangularibus, postice externeque truncatis, mesopleuris normalibus; capite densius, sed subtilius, thorace supra parum dispersius crassiusque punctato-reticulatis, punctis minutis, praesertim in scutello inmixtis; abdominis segmentis dorsalibus: primo lateralibus macula magna apicali igneo-aurata ornato et superne in medio anguste viridi-aureo limbato, secundo toto, tertio usque ad marginem apicalem cupreo-auratis; mesonoti lobo medio antice et abdominis segmentis dorsalibus 2—3 basi nigro-aeneis; secundo carinula mediana minus distincta, angulis postico-lateralibus acutiusculis, tertio convexo, supra seriem leniter incrassato, foveolis profunde immersis magnis orbiculatis, minus numerosis, 8 tantum bene distinctis violaceis, margine apicali sat lato, laeviusculo, quadridentato, dentibus in arcum dispositis, a margine laterali parum remotis, magnis, acute-triangularibus, intermediis parum longioribus, emarginaturis profunde arcuatis, subaequalibus, vel centrali modice angustiore, lateribus truncatis, ante dentem externum parum sinuatis; segmentis dorsalibus duobus primis sat fortiter cribrato-, tertio densius parumque subtilius punctatis; tarsis fuscis; alis hyalinis, leviter fumatis, venis piceis, cellula radiali triangulariter lanceolata incompleta, apice parum aperta, tegulis violaceis. — ♀. Long. 8 mm.

Species elegantissima, *Chrysidis analis* SPIN. consanguineorumque socia, de colore pulchre violascenti-cyaneo aureo-cupreoque variegato, facillime cognoscenda.

Baigakum, penes Djulek 4—5./VI. 1907. Duo specimina conformia.

20. *Chrysis* (Tetrachrysis) *syrdarica* n. sp.

Submagna, robusta, parallela, virescenti-cyanea, densius cinereo-alboque pilosa; mesonoti lobo medio et lateralibus ex parte violascentibus; cavitate faciali lata, minus profunda, viridi-subaurata, dense punctulato-coriacea et argenteo-sericeo pilosa, superne transverse subacute marginata, margine medio parum deorsum flexuoso, fronte circa stemma anticum parum impressa; antennis longis, crassiusculis, fuscis, cano-puberulis, scapo viridi-aurato, articulo secundo flagelli longo, primo duplo, tertio dimidio longiore; genis longis, articulo tertio antennarum aequilongis, subtus minus convergentibus; pronoto longo, capite dimidio fere adhuc longiore, aequilato, transverse rectangulo, antice in medio longitudinaliter profunde impresso, lateribus in medio profunde sinuatis; metanoto convexo, dentibus postico-lateralibus latis, acute-triangularibus, postice oblique, externe recte truncatis, mesopleuris normalibus; capite dense subtilius, thorace supra dispersius crassiusque punctato-reticulatis; abdominis segmentis dorsalibus virescenti-cyaneis, primo lateribus anguste, secundo ultra partem basalem fasciatim, tertio parte basali utrinque pure auratis, primo secundoque margine apicali violaceo limbatis, secundo carinula mediana sat distincta aurata, angulis postico-lateralibus rectis, tertio convexo, supra seriem nec minime incrassato, foveolis leviter immersis minutis orbiculatis, haud numerosis, 8 tantum distinctis, margine apicali sat lato, dense punctulato, quadridentato, dentibus in arcum levem dispositis submagnis, acute-triangularibus, aequilongis, externis parum angustioribus, emarginaturis profunde arcuatis, centrali externis latiore, lateribus apicem versus angustatis, ante dentem externum profunde sinuatis; segmentis dorsalibus sat dense, minus profunde cribrato punctatis, primo postice punctis minutis inmixtis; ventre pedibusque cyaneis, illo viridi-subaureoque tincto, his tarsis obscure rufis; alis hyalinis, leviter infumatis, venis piceis, cellula radiali triangulariter lanceolata apice parum aperta, tegulis violaceis. — ♂. Long. 9 mm.

Species: genis pronotoque longis, punctatura duplici segmenti primi dorsalis, fascia pure aurata secundi, maculis utrinque tertii, foveolis, dentibus item analibus emarginaturaque centrali, a congeneribus rite distinguenda. — De cetero *Chrysidis*

iraniensis Buyss. (Revue d'Entom. XIX. 1900. p. 150. ♀), *Taczanovszkyi* RAD. et *aurulentae* Mocs. socia; sed pronoto longo ab omnibus his iam satis distincta.

Baigakum, penes Djulek 30./V. 1908. Specimen unicum.

21. *Chrysis* (Tetrachrysis) *erythrocer*a n. sp.

Mediocris vel submagna, parallela, sat robusta, cyaneo-viridis, plus-minusve, praesertim capite pronotoque, viridi-subaurata, parce cinereo-alboque pilosa; cavitare faciali subangusta, minus profunda, dense punctulato-coriacea et argenteo-sericeo pilosa, superne transverse acute marginata, margine utrinque ramulum ad stemma anticum emittente areamque impressam, non satis completam includente; antennis sat longis, crassiusculis, fusco-rufis canoque puberulis, articulis duobus primis viridi-auratis, tertio minus longo, quarto subaequali; genis mediocribus, articulo antennarum tertio parum longioribus, subtus haud convergentibus; pronoto longo, transverse rectangulo, capite longiore sed aequilato, antice non angustato, medio longitudinaliter impresso; metanoto convexo, dentibus postico-lateralibus sat latis, acute-triangularibus, postice leniter arcuato-excisis, externe truncatis, mesopleuris normalibus; capite pronotoque densius, sed subtilius, parte reliqua thoracis dispersius crassiusque punctato-reticulatis, interstitiis in mesonoto scutelloque sat latis laevibus ac politis; abdominis segmentis dorsalibus cyaneo-viridibus vel plus-minusve viridi-subauratis, maculis utrinque sat magnis in segmentis duobus primis igneo-auratis, secundo carinula mediana indistincta, angulis postico-lateralibus rectis, tertio convexo, supra seriem vix incrassato, foveolis sat magnis, profundis, minus numerosis, circiter 10 bene distinctis orbiculatis, margine apicali lato, sparsim punctato et punctulato, quadridentato, dentibus a margine laterali parum remotis, fere in lineam transversam dispositis, magnis, aequilongis, intermediis obtuse-, externis acute triangularibus, emarginaturis profundis, centrali externis parum latiore, lateribus apicem versus fortiter angustatis et ante dentem externum late sinuatis; ventre pedibusque viridi-auratis, illo segmento secundo basi utrinque nigro-maculato, his tarsis pallide rufis; segmentis dorsalibus: primo disco sparsim fortius, secundo densius parumque subtilius cribrato-punctatis, illo interstitiis sat latis subtilissime punctulatis, tertio dense rugosiuscule punctato; alis hyalinis, venis fuscis, cellula radiali triangulariter lanceolata apice aperta, tegulis viridi-cyaneis. — ♂. Long. 8—9 mm.

*Chrysid*i *xanthocerae* KLUG et *imperatrici* Buyss. similis; sed a primo cavitare faciali superne transverse marginata, pronoto antice non angustato; ab *imperatrice*: antennarum articulo tertio quarto subaequali, dentibus brevioribus; ab ambabus speciebus insuper: segmento dorsali primo punctatura duplici, 1—2 maculis lateralibus igneo-auratis, dentibus intermediis obtuse-triangularibus et alis hyalinis, satis distincta.

Baigakum, penes Djulek 31./V.—6./VI. 1907.

22. *Chrysis* (Pentachrysis) *amoena* EV. — Montes Karatau, penes Djulek 15./V. 1908. — Specimina duo feminina capite thoraceque violascenti-cyaneis eminent.

23. *Chrysis* (Hexachrysis) *pulchella* SPIN. var. *dives* LUC. — Montes Karatau, penes Djulek 19./V. 1908.

24. *Chrysis* (Hexachrysis) *sabulosa* RAD.

Mas indescriptus: feminae similis; sed minor, antennis tenuibus, minus longis, fuscis, cano-puberulis, articulis duobus primis viridi-auratis, tertio longitudine mediocri, quarto subaequali, thorace supra magis aurato, punctatura densiore fortioreque, dentibus intermediis quattuor brevioribus magisque triangularibus, non tam acutis, subspinoideis, praesertim distinctus. — Long. $5\frac{1}{2}$ mm.

Baigakum 5./VI. 1907 et Montes Karatau, penes Djulek 15./V. 1908. Femina unica et duo mares.

25. *Chrysis* (Hexachrysis) *Semenovi* n. sp.

Mediocris, elongata, parallela, minus robusta, laete-violacea, nitida, longius densiusque cinereo-alboque pilosa; abdominis segmentis dorsalibus: secundo lateribus, tertioque basi et dentibus lateralibus viridi-subauratis; cavitate faciali lata, minus profunda, dense punctulato-coriacea argenteo-sericeoque pilosa, superne transverse acute marginata, margine ramulum utrinque ad stemma anticum non satis distinctum emittente areamque incompletam, sed impressam formante; antennis longis, minus crassis, fuscis, cano-puberulis, scapo aeneo-viridi, articulo secundo flagelli tertio parum longiore; genis brevibus, articulo antennarum quinto aequilongis, ore aeneo viridi; pronoto brevi, transverse-rectangulo, capite aequilato, antice in medio profunde impresso; metanoto convexo, dentibus postico-lateralibus latis, triangularibus, apice acutis, postice bisinuatis, mesopleuris normalibus; capite densius parumque subtilius, thorace supra, praesertim mesonoto et scutello, sparsim fortius punctato-reticulatis, interstitiis latis laevibus; abdominis segmentis dorsalibus: primo basi in medio impresso, secundo carinula mediana nulla, angulis postico-lateralibus spinodeis, tertio convexo, ante seriem leniter incrassato, foveolis profunde immersis sat magnis orbiculatis, circiter 14 virescentibus, margine apicali brevi, sparsim punctulato, sexdentato, dentibus in lineam transversam dispositis, intermediis duobus valde longis, secundariis brevioribus spiniformibus, lateralibus duobus parvis triangularibus subacutis, lateribus ante dentem externum profunde sinuatis; segmento dorsali primo disco sparsim profunde fortius punctato, interstitiis laevibus ac politis, secundo sat dense minus crasse ac profunde cribrato-, tertio multo subtilius punctatis; ventre nigro-aeneo, segmento secundo ante marginem posticum violascentem laete-viridi subfasciato; femoribus violaceis, tibiis aeneo-viridibus, tarsis fuscis, calcaribus sordide-albis; alis hyalinis, anticis parte apicali parum sordidis, venis fuscis, cellula radiali triangulariter lanceolata apice parum aperta, tegulis violaceis. — ♂. Long. 8 mm.

Species: corpore fere toto laete-violaceo, nitido, punctatura abdominis segmento dorsali primo dentibusque centralibus insolite longis eximia est. — De cetero *Chrysid* *sexdentatae* CHRIST (*micanti* Rossi) similis et affinis; sed corpore maxima et parte laete-violaceo, nitido, sculptura thoracis abdominisque multo sparsa, interstitiis laevibus ac politis, segmento primo dorsali tantum punctatura simplici, dentibus analibus non in arcum levem dispositis, intermediis quattuor fere duplo longioribus spiniformibus, facillime distinguenda. — Eam in honorem clarissimi Domini ANDREAE SEMENOV, Entomologiae cultori celeberrimo, denominare optavi.

Montes Karatau, pence Djulek 19./V. 1908. Specimen unicum.

26. *Chrysis* (Polyodontus) *Stschurovskyi* RAD.

Polyodontus Stschurovskyi, RAD. FEDTSCH. Reise in Turkest. Hymen. Chrysidif. p. 25. n. 51. ♀. tab. III. fig. 2. (1877).

Chrysis (Polyodontus) *Stschurovskyi*, Mocs. Monogr. Chrysid. p. 595. n. 710. ♀ (1889).

Pseudochrysis sphinx, SEM. Revue Russe d'Entom. II. 1902. p. 168. ♂♀; III. 1903. p. 400. ♂♀.

Ad descriptionem completam SEMENOV nihil addendum habeo, tanto magis, quia mihi unicum tantum marem contigit videre. — Species capitis forma sculpturaque ad subgenus *Spinolia* vergit.

Non me latet, SEMENOV speciem eandem esse ac RADOSZKOVSKYI, a pia memoriae viro characteribus non satis iustis et completis descriptam.

Perovsk 29./V. 1907. Mas unicus.

27. *Chrysis* (Euchroeus) *robusta* n. sp.

Magna ac robusta, parallela, tota cyanea, capite, pronoto, pleuris femoribusque virescentibus, longius cinereo-alboque pilosa; cavitate faciali minus lata ac profunda, viridi, dense argenteo-sericeo pilosa et subtiliter punctato-coriacea, superne transverse marginata, margine utrinque ramulum stemma anticum includentem areamque impressam formantem emittente; antennis longis, crassis, fuscis, cano-puberulis, articulis duobus primis viridibus, articulo tertio sat longo, quarto parum longiore, hoc quinto subaequali; genis mediocribus, antennarum articulo tertio aequilongis; pronoto minus longo, capite aequilongo, transverse-rectangulo, antice in medio parum impresso, lateribus caput versus leniter angustato et cum eo aequilato; capite thoraceque fere aequaliter dense crasseque punctato-reticulatis; metanoto convexo, dentibus postico-lateralibus latis, subacute triangularibus; mesopleuris apice utroque bispinosus; abdominis segmentis dorsalibus: primo basi parte truncata violaceo, supra in medio spatio sat magno laevi ac polito, disco sat sparsim crasse profundeque, lateribus densius subtiliusque punctatis; secundo carinula mediana indistincta, dense minus crasse rugoso-punctato, angulis postico-lateralibus rectis; tertio disco transversaliter impresso, supra seriem fortiter incrassato-convexo, foveolis profunde impressis parvis numerosis orbiculatisque, margine apicali brevi, serrato-dentato, dentibus centrum versus successive longioribus acute-triangularibus, longitudine et crassitie inconstantibus, lateribus in medio leniter sinuatis, sordide pellucidis, punctatura densa, inaequali, minus crassa; ventre cyaneo-viridi, subtiliter coriaceo argenteo-sericeoque pubescenti; femorum apice, tibiis tarsisque rufo-testaceis, tibiis externe subviolaceo leviter tinctis; alis parum sordide-hyalinis, venis piceis, cellula radiali lanceolata apice late aperta, tegulis violascenti-cyaneis. — ♂. Long. $10\frac{1}{2}$ mm.

Inter omnes mihi cognitae species huius subgeneris maxima ac robustissima. Montes Karatau, penes Djulek 19./V. 1908. Specimen unicum.

28. **Chrysis** (Euchroeus) **rugulosa** n. sp.

Mediocris, sat robusta, densius albo-pilosa; cavitate faciali subangusta, minus profunda, dense punctulato-coriacea, argenteo-sericeoque pilosa, superne transverse haud acute marginata, margine ramulum utrinque stemma anticum includentem areamque impressam sat distinctam in femina, obsoletam in mare, formantem emittente; antennis longis, crassiusculis in femina, minus crassis in mare, fuscis, cano-puberulis, articulo tertio mediocri, quarto parum longiore; genis longis, articulo antennarum tertio longioribus, subtus convergentibus; ore porrecto, dense irregulariter minus crasse punctato; mandibulis in medio sordide testaceis; pronoto brevi, capite brevior, transverse rectangulo, antice in medio levissime impresso, lateribus antice leniter angustatis; metanoto convexo, dentibus postico-lateralibus minus latis, curvatis, acutis, postice late sinuatis, externe oblique truncatis; capite supra parum subtilius, thorace crassius dense, sat regulariter punctato-reticulatis; mesopleuris apice utroque acute bispinosus; abdominis segmentis dorsalibus convexis, primo disco sat sparsim cribrato-punctato, interstitiis angustis laevibus ac politis; secundo carinula mediana abbreviata latiuscula ac laevigata bene distincta, dense crasseque rugoso-punctato, angulis postico-lateralibus acutiusculis; tertio disco transverse parum impresso, supra seriem fortius incrassato-convexo, foveolis profunde immer-sis numerosis minutis orbiculatis, margine apicali brevi, longius serrato-dentato, dentibus centrum versus successive longioribus spiniformibus irregularibusque; alis parum sordide-hyalinis, venis piceis, cellula radiali lanceolata apice late aperta. — Long. $7-9\frac{1}{2}$ mm.

Femina: corpore toto cum abdominis segmentis dorsalibus pulchre auratis et plus-minusve cupreo- et viridi-aurato pictis; facie cum antennarum articulis duobus

primis igneo- et viridi-auratis; collo, mesonoti lobo medio basi et abdominis segmento dorsali secundo pariter basi purpurascentibus; metanoto constanter viridi-aurato; femoribus igneo- et viridi-auratis; geniculis, tibiis tarsisque testaceis, tibiis supra leviter viridi-auratis; ventre concinne pure aurato, segmentis 2—3 parte apicali viridi-auratis; alarum tegulis cupreo-auratis.

Mas: corpore toto cum abdominis segmentis dorsalibus cyaneo-viridibus et plus-minusve violaceo pictis; facie cum antennarum articulis duobus primis laete-viridibus; femoribus tibiisque viridi-auratis, femorum tibiisque apice tarsisque rufo-testaceis; ventre laete-coeruleo, segmento secundo parte apicali viridi-sub-aurato; alarum tegulis cyaneo-viridibus.

Chrysidis (Euchroei) *purpuratae* F. socia; sed abdominis segmento dorsali secundo dense crasseque punctato-rugoso, dentibus analibus longioribus magisve acutis; femina insuper: abdominis segmentis dorsalibus sine maculis violascenti-purpureis, distincta.

Montes Karatau, penes Djulek 15—19/V. 1908. Tres mares et quattuor feminae conformes.

29. *Parnopes Glasunowi* SEM.

Parnopes Glasunovi SEM. Revue Russe d'Entom. I. 1901. p. 25. ♂.

Ad descriptionem eximiam SEMENOVII pauca tantum addere volo:

Parnope grandiore PALL. constanter multo minor, colore elegantissimo magisque laeto. Femina indescipta mari penitus similis, praeter characteres sexuales, i. e. abdominis segmentis dorsalibus tantum tribus, unicoloribus, maris segmento primo variabili, nonnunquam reliquis unicolori. — Long 8—9 mm

Baigakum, penes Djulek 4—5./VI. 1907—8. Quinque mares et tres feminae. Specimen simile femininum habemus etiam e Territorio Maris Caspii (Talysch, 1897, legit MAX KORB.).

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Archivum Zoologicum](#)

Jahr/Year: 1909

Band/Volume: [1](#)

Autor(en)/Author(s): Mocsary Alexander

Artikel/Article: [Chrysididae in Territorio Syr-Dariae a Leone Wollmann collectae
1-9](#)